De helft van de rokers gooit wel eens sigarettenpeuk op straat of in het rioolputje

Mooimakers en OVAM trappen nationale bewustwordingsactie tegen de kleinste vorm van zwerfvuil af

Mechelen/Oostende, 8 juli 2023 – **Meer dan 4.500 miljard sigarettenpeuken kwamen er al terecht in het milieu. Dat klein zwerfvuil zorgt voor een grote milieuproblematiek. Uit een bevraging van Mooimakers* blijkt dat de helft van de rokers zijn of haar sigarettenpeuken al eens op straat of in een rioolputje gooit. Om bewustzijn te kweken rond deze problematiek starten OVAM en Mooimakers, het Vlaamse initiatief tegen zwerfvuil en sluikstort van de OVAM, Fost Plus en de VVSG, een nieuwe campagne. Via onder andere een tour met een peukenbakfiets langs de Belgische kust geeft Mooimakers mensen de kans om hun peuk correct weg te gooien en krijgen ze een zakasbakje aangeboden.**

Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir: "*Deze zomer zullen weer massaal veel Vlamingen naar onze kust trekken. Geen betere plek om tijdens de zomervakantie even uit te blazen, te zwemmen en een wandeling in de duinen te maken. Voor bijna al die kustgangers zal zwerfvuil in de duinen en op het strand een doorn in het oog zijn. Zeker de talloze sigarettenpeuken die er schering en inslag zijn. Om daar iets aan te doen trekt Vlaanderen met haar peukenbakfiets deze zomer doorheen de kustgemeenten om rokers bewust te maken van de vervuiling en de schade die ze aanrichten door hun peuk op de grond te gooien.*"

Klein afval, groot probleem

De cijfers spreken boekdelen: 83% van de Vlamingen ergert zich aan sigarettenpeuken in het straatbeeld. Dit zwerfvuil is meer dan enkel een lelijk zicht, de gevolgen van het niet juist weggooien van peuken zijn zorgwekkend, zoals ook de Wereldgezondheidsorganisatie vaststelt: de minuscule microplastics uit de filter van sigaretten komen terecht in dierenmagen en vogelnestjes. Ze zijn zelfs terug te vinden op de bodem van de Marianentrog, de diepste geul ter wereld én ze vervuilen gemiddeld 100 liter water. 90% van de Vlamingen – zowel rokers en niet-rokers - weet dat een niet correct weggegooide peuk schadelijk is voor het milieu.

Toch zegt de helft van de rokers wel eens een peuk op de grond of in een rioolputje te gooien. Opvallend hier zijn wel de verschillen tussen mannen en vrouwen: mannen gooien dubbel zo vaak een peuk weg op straat dan vrouwen. Ze doen het omdat er geen vuilnisbak in de buurt is (53%), of simpelweg uit gewoonte en omdat het gemakkelijk is (62%). Toch voelt meer dan de helft (57%) er zich schuldig over.

Gedragsverandering bij rokers

Dé mirakeloplossing voor dit probleem bestaat niet. Het is eerder een combinatie van zaken die op termijn zouden leiden tot een gedragsverandering bij de rokers en dus ook een vermindering van het aantal peuken op de grond. Eén van de belangrijkste oplossingen volgens de bevraging: strenge boetes. Zes op tien Vlamingen (waaronder vier op tien rokers) gelooft dat handhaving en boetes uitdelen het probleem zullen indijken. De OVAM zet deze zomer ook in op die handhaving van zwerfvuil. De anonieme zwerfvuilhandhavers hebben de bevoegdheid om overtredingen vast te stellen wanneer ze iemand betrappen op het weggooien van een peuk, een blikje of ander afval op straat. Het plaatsen van meer peukenrecipiënten op openbare plekken leeft ook bij 60% van de Vlamingen als potentiële oplossing. Ten slotte gelooft ongeveer de helft van de rokers (45%) ook in bewustmakingscampagnes. "*Uit onderzoek van Mooimakers en de OVAM blijkt dat de combinatie van communicatie en handhaving een positief effect heeft op de hoeveelheid zwerfvuil. Vandaar dat we deze tweesporen-aanpak deze zomer ook aan de kust toepassen*", aldus Jan Verheyen. "*Uit cijfers van 2022 blijkt dat maar liefst 90% van de overtredingen gaat over het weggooien van peuken*."

"Wat je weggooit onderweg, kom je zelf ook weer tegen"

Met die slogan maakt Mooimakers deze zomer mensen aan de kust bewust van de vervuiling van een peuk op de grond. Stel je maar eens voor dat je een peuk tussen je tenen krijgt omdat je teenslippers aanhebt. Mooimakers visualiseert deze campagne via o.a. de kusttrams, en trekt ook actief op pad met een peukenbakfiets waarin rokers hun peuken kunnen achterlaten. Daar krijgen de rokers een zakasbakje waarmee ze in de toekomst hun peuken op de juiste manier kunnen wegdoen.

Schepen Maxim Donck heet het activatieteam graag welkom in Oostende: "*Sinds het begin van de legislatuur beslisten we om hard in te zetten tegen zwerfvuil. In 2021 lanceerden we ons peukenplan waarbij we een nultolerantie hanteren op het weggooien van peuken. We zijn erg trots om twee jaar na*

onze start te horen van onze diensten dat hun schoonmaakmachines verbluffend minder sigarettenpeuken moeten opzuigen in het stadscentrum! We weten echter ook dat we moeten blijven inzetten op zowel sensibilisering, zoals deze actie met Mooimakers maar zeker ook handhaving. Beiden samen zorgen voor dit sterk resultaat."

Mooimakers hoopt op deze manier mensen te informeren dat peuken niet op de grond of in het rioolputje horen, en hen te sensibiliseren om ze op de correcte manier weg te gooien. *"We voelen ons als Vlaams initiatiefnemer tegen zwerfvuil en sluikstort verantwoordelijk om rokers erop te wijzen dat peukenafval in de natuur een groot probleem is. Met deze actie en bijhorende bakfiets kunnen we deze zomer mensen sensibiliseren en hen aanspreken over de schade van sigarettenpeuken. Tijdens de zomermaanden vertoeven tenslotte heel wat vakantiegangers aan de zee, dat is het ideale moment om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Zo brengen we hopelijk snel verandering in deze trend*", zegt Jan Verheyen, woordvoerder Mooimakers.

* Publieksbevraging uitgevoerd door iVox, in opdracht van Mooimakers, in juni 2023 onder 1.000 Vlamingen.

Over Mooimakers

Mooimakers is het Vlaamse initiatief tegen zwerfvuil en sluikstort van de OVAM, Fost Plus en de VVSG. De OVAM is verantwoordelijk voor het afvalstoffen-, materialen- en bodemsaneringsbeleid in Vlaanderen. Fost Plus is verantwoordelijk voor de inzameling en recyclage van huishoudelijke verpakkingen in België. De lokale overheden zijn verantwoordelijk voor de openbare netheid en zijn verenigd in de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

Mooimakers voert onderzoek, stimuleert kennisuitwisseling, organiseert campagnes en ondersteunt op een proactieve manier alle actoren die zich engageren in de strijd tegen zwerfvuil en zet zelf aanstekelijke acties op. Mooimakers is de motor van een maatschappelijke beweging waar iedereen deel van kan uitmaken. We geven uitvoering aan het beleid rond zwerfvuil en sluikstorten.

*Onderzoek van Nederland Schoon, de zwerfvuilorganisatie uit Nederland.

Voor meer info contacteer:

Woordvoerder Mooimakers/OVAM: Jan Verheyen, woordvoerder@ovam.be, 015 284 148
Verantwoordelijke perszaken VVSG: Nathalie Debast, Nathalie.debast@vvsg.be, 0497 31 80 77
Woordvoerder Fost Plus: Valerie Bruyninckx, valerie.bruyninckx@fostplus.be, 0471 75 83 12
PR-bureau TEAM LEWIS: mooimakers@teamlewis.com, Mailien Nguyen, 0472 38 49 51 of Anna Smet, 0468 21 79 71